

DOSSIER DE PREMSA

Cimera dels Pobles, Enlazando Alternativas IV

Madrid, 14-18 de maig 2010

CONTINGUTS

1. CIMERA DELS POBLES, ENLAZANDO ALTERNATIVAS IV

- Context actual, la realitat europea
- Orígens i evolució de la xarxa
- Xarxa Birregional Unió Europea - Amèrica Llatina i el Carib "Enlazando Alternativas"
- Campanya "Contra l'Europa del capital, la guerra i les seves crisis, per la solidaritat entre els pobles"

2. TRIBUNAL PERMANENT DELS POBLES

- Un tribunal de justícia universal
- Historia del Tribunal Permanent dels Pobles
- Fitxa Tècnica del Tribunal Permanent dels Pobles a Madrid: Jurat i Casos

ANNEX: PERSONALITATS ASSISTENTS A LA CIMERA DELS POBLES

1. CIMERA DELS POBLES, ENLAZANDO ALTERNATIVAS IV

La Xarxa Birregional Europa - Amèrica Llatina i Carib "Enlazando Alternativas" es mobilitza per quarta vegada en la construcció d'un espai polític birregional.

Com ho va fer a Guadalajara, Mèxic (2004), Viena, Àustria (2006) i Lima, Perú (2008), la Cimera dels Pobles "Enlazando Alternativas IV" (Madrid, 14-18 de maig) es crea amb l'objectiu d'**enfortir noves convergències solidaries entre Europa i Amèrica Llatina i Carib i construir un espai polític i de mobilització birregional, malgrat la criminalització dels moviments socials.**

En aquests sentit, la xarxa pretén avançar i contribuir a:

- Desenvolupar estratègies conjuntes per **paralitzar les actuals negociacions que busquen la signatura d'acords de lliure comerç** entre Europa, Amèrica Llatina i El Carib.
- Concretar **accions contra les transnacionals europees a Amèrica Llatina i Carib que violen els Drets Humans**, i donar continuïtat al Tribunal Permanent dels Pobles sobre aquest tema.
- Profunditzar en el procés de **construcció d'alternatives per una integració solidaria, equitativa i complementaria en funció dels interessos dels pobles.**

La xarxa "Enlazando Alternativas" pretén construir un món basat en els conceptes de pau, democràcia participativa, justícia social, Drets Humans, sobirania alimentària, sostenibilitat i el dret dels pobles a l'autodeterminació.

Durant la cimera dels pobles "Enlazando Alternativas IV" s'organitzarà el Tribunal Permanent dels Pobles, que jutjarà els crims socioeconòmics perpetrats per les multinacionals i els respectius Governos que les sostenen. També es durà a terme un fòrum social que comptarà amb més d'un centenar de tallers autogestionats, a més d'un centre de mitjans, un fòrum de ràdios i diverses activitats culturals.

Context actual, la realitat europea

A Europa, els moviments socials i organitzacions assisteixen a un avenç progressiu de la dreta i a un atac cada vegada més contundent i agressiu als drets i les conquestes laborals, econòmiques, polítiques, socials, culturals i mediambientals. Un cas paradigmàtic que ho mostra és la situació i les polítiques imposades a Grècia en plena crisi econòmica.

L'aprovació del Tractat de Lisboa -de manera antidemocràtica per haver negat la participació directa de la població- està afavorint, entre altres elements, els interessos de les transnacionals (a través dels acords de lliure comerç i la liberalització de les inversions) en perjudici dels drets dels pobles i el medi ambient.

A Amèrica Llatina i El Carib continuen desenvolupant-se moviments socials, alguns governs llatinoamericans continuen lluitant per defensar la seva sobirania i dur a terme nous projectes polítics de canvi social, **però cada vegada estan tenint més dificultats per aconseguir-ho, arribant fins i tot a produir-se accions criminals com el cop d'estat a Hondures**, una amenaça objectiva per a tot el continent.

L'arribada de Barack Obama no ha suposat un canvi en la política dels Estats Units, com ho mostra la instal·lació de bases militars a Colòmbia -, de la mateixa manera **la Unió Europea ataca els processos d'integració regional** utilitzant com a punta de llança al govern espanyol i les seves transnacionals, les noves "caravel·les de la reconquesta", disfressades de cooperació i desenvolupament amb els tractats de lliure comerç.

La xarxa "Enlazando Alternativas" treballa aquesta problemàtica des d'una perspectiva birregional, utilitzant una estratègia combinada de resistència davant d'aquestes situacions i la construcció d'alternatives, centrant-se tant en Europa com a Amèrica Llatina i el Carib, i en les relacions entre ambdues regions.

Orígens i evolució de la xarxa

La Xarxa Birregional Unió Europea - Amèrica Llatina i el Carib "Enlazando Alternativas" es va iniciar al 2004. **La creació de la xarxa va ser el resultat d'una creixent conscienciació de que les polítiques de l'UE s'han tornat, cada vegada més, part d'una agenda liderada pel poder de les corporacions transnacionals**. Així també, la creació d'aquesta xarxa birregional va reflectir la necessitat d'incrementar la resistència per part d'Amèrica Llatina i Europa a les corporacions transnacionals amb base a la Unió Europea.

Més enllà de la seva retòrica, **la Unió Europea (UE) està avançant en una agenda de lliure comerç que té com a objectiu assegurar l'accés de les seves empreses transnacionals als mercats llatinoamericans i del Carib de manera irrestricta**. Els pobles d'ambdós continents han despertat progressivament al fet que, encara que l'embolcall sigui més atractiu, les polítiques de l'UE a ALC no difereixen de l'agenda neoliberal radical que imposen els Estats Units.

La creació de la xarxa birregional UE-ALC "Enlazando Alternativas" obre un nou capítol en les relacions entre els pobles ja que integra a organitzacions de la societat civil d'Amèrica Llatina i el Carib amb les seves contraparts europees en una xarxa que va més enllà de la cooperació bilateral entre Europa i Amèrica Llatina i el Carib. A pesar que en el passat han existit extensos intercanvis i un reconeixement mutu entre organitzacions d'ambdues regions, aquests previs intercanvis no estaven dissenyats i no tenien com objectiu la construcció de propostes alternatives d'integració regional des d'"abaix".

Campanya "Contra l'Europa del capital, la guerra i les seves crisis, per la solidaritat entre els pobles"

La campanya "Contra l'Europa del capital, la guerra i les seves crisis. Per la solidaritat entre els pobles" **continua l'experiència d'iniciatives unitàries i plurals amb què organitzacions socials i polítiques alternatives vénen responnent a les presidències espanyoles de la Unió Europea des de 1995**.

El setembre d'aquell any, el Fòrum Alternatiu "L'altra cara del projecte europeu" va respondre el primer "semestre espanyol". Va ser organitzat pel "Moviment contra l'Europa de Maastricht i la Globalització Econòmica", creat per les organitzacions que van protagonitzar la campanya "**¡50 anys basta!**" en ocasió del 50 aniversari de la fundació del Fons Monetari Internacional (FMI), el Banc Mundial (BM) i l'Acord General sobre Aranzels i Comerç (GATT). Dins

d'aquesta campanya es va realitzar al setembre de 1994 el Fòrum Alternatiu "**Les altres veus del planeta**", que es pot considerar l'origen del "moviment antiglobalització" en l'Estat espanyol.

En el primer semestre de l'any 2002 va tenir lloc la segona presidència espanyola de l'UE, en una situació marcada per la implantació d'euro i les amenaces de guerra, després dels atemptats a les Torres Bessones el setembre de 2001. El lema de la campanya va ser "**Contra l'Europa del capital i la guerra. Globalitzem les resistències. Un altre món és possible.**" Va tenir un caràcter descentralitzat, amb dues trobades centrals, a Barcelona i Sevilla, i accions a totes les ciutats en les quals hi va haver reunions ministerials.

A més d'aquestes activitats, els moviments i organitzacions socials i polítiques alternatives han desenvolupat durant aquests anys múltiples iniciatives (fòrums, campanyes de solidaritat, denúncies contra multinacionals europees, participació en trobades internacionals, presentació de crítiques i propostes en el Parlament europeu...).

Totes aquestes experiències conflueixen ara en la Cimera Alternativa dels Pobles, organitzada conjuntament amb la xarxa Enlazando Alternativas IV.

2. TRIBUNAL PERMANENT DELS POBLES

El 14 i 15 de maig, al si de la Cimera dels Pobles "Enlazando Alternativas IV", la Xarxa Birregional Europa-Amèrica Llatina i Carib ha convocat al Tribunal Permanent dels Pobles (TPP) "*La Unió Europea i les empreses transnacionals a Amèrica Llatina: polítiques, instruments i actors còmplices de les violacions dels Drets dels Pobles*". Els objectius centrals són:

- **Denunciar públicament els crims comesos per les empreses transnacionals** i els impactes de les seves activitats sobre els Drets Econòmics, Socials i Culturals.

- **Fer visible la coresponsabilitat de l'UE al respecte**, ja que les seves institucions i les seves polítiques afavoreixen l'augment del poder de les companyies multinacionals.

En el marc de la Cimera dels Pobles, la Xarxa Birregional Europa-Amèrica Llatina i el Carib i el Tribunal Permanent dels Pobles (TPP), han dut a terme dues sessions del tribunal sobre "Polítiques Neoliberals i Transnacionals Europees a Amèrica Llatina i el Carib", **on s'han exposat les violacions als drets humans, laborals i ambientals comeses per més de 25 empreses transnacionals amb base en la Unió Europea i les seves subsidiàries (entre elles, Repsol YPF, Unió Fenosa, Suez, Unilever, Ence, Botnia, Shell i bancs europeus com el BBVA i ABN-AMRO) a tot Amèrica Llatina i el Carib.**

En el primer tribunal, a Viena (2006), es van presentar denúncies contra múltiples transnacionals que participen als sectors de serveis, infraestructura, energia, cadena agro-alimentària, finances i telecomunicacions, entre d'altres. El procés va continuar a nivell birregional amb una segona sessió celebrada a Lima (2008), en la que es van presentar denúncies contra 21 transnacionals que involucraven 10 Estats de l'UE.

Per a la sessió del TPP de Madrid, es tanca una etapa i s'obre una altra, i serà un moment per a fer visible l'acumulada a Viena i Lima. **En aquesta ocasió s'ha vist necessari posar el focus no solament en les companyies multinacionals, sinó també en les institucions, les polítiques i els actors de l'UE** que són còmplices d'incrementar el poder i la impunitat amb què actuen les esmentades empreses. D'aquesta manera, **es pretén instal·lar el debat sobre les transnacionals que violen els Drets Humans en termes de "crims contra la humanitat".**

Per a això, desenes d'organitzacions han presentat les seves denúncies davant del Tribunal, i nombrosos testimonis han formulat les seves acusacions contra multinacionals europees com **Repsol-YPF, Unió Fenosa, BBVA, Thyssen Krupp, Syngenta, Botnia i Suez**, entre molts d'altres.

La resolució final plantejada partint de les acusacions, proves, documentacions i els testimonis recollits en l'audiència buscarà **demostrar la violació estructural als Drets Humans en què aquestes empreses incorren sota la complicitat de les polítiques comercials de l'UE i els seus països membres.** Així mateix volem avançar en la recerca d'alternatives a aquesta realitat per recrear els drets dels pobles.

Un tribunal de justícia universal

El Tribunal Permanent dels Pobles és un tribunal de caràcter no governamental integrat per prop de 130 membres, nomenats pel Consell de la Fundació Internacional Lelio Basso pel Dret i l'Alliberament dels Pobles. El Tribunal el formen personalitats del món artístic, polític i religiós; advocats, escriptors, científics, experts en Dret Internacional, Drets Humans, Dret Internacional Humanitari, etc.

La seva funció, per tant, és **fer visibles i qualificar en termes de dret aquelles situacions en les quals es denunciïn crims contra la humanitat que no troben resposta en les instàncies jurídiques oficials i queden impunes**. Avui en dia no existeix un organisme internacional competent que jutgi les violacions del Dret Internacional per part de les multinacionals. En el cas dels Estats, la Cort Internacional de Justícia té jurisdicció només cap als Estats que hagin acceptat voluntàriament la seva competència però la seva ratificació la realitzen els propis Estats i no els pobles o altres col·lectivitats. Així doncs, el Tribunal té la intenció de resoldre aquest buit i jutjar les multinacionals i els Estats.

En aquest context, el TPP es converteix en un instrument fonamental per a **la recerca de la veritat, la justícia i la reparació integral de les víctimes d'aquest sistema**, a més d'una valuosa eina de pressió política i jurídica per al reconeixement dels danys causats i per exigir la posada en marxa de mesures efectives per al control d'empreses a l'estranger, instruments legals que permetin jutjar els criminals econòmics davant de tribunals formals.

Historia del Tribunal Permanent dels Pobles

EL TPP és un tribunal de caràcter no governamental, del gènere dels "tribunals d'opinió" que va tenir el seu origen en el **judici dels crims contra la humanitat comesos pels Estats Units en la guerra contra el poble de Vietnam (Tribunal Russel)**.

El Tribunal Russel va ser convocat per segona vegada 1974 i 1976 per **enjudiciar a les dictadures militars d'Amèrica Llatina**. En finalitzar aquesta segona sessió, van quedar constituïts diversos organismes que van assumir la lluita per la defensa dels drets dels pobles, entre ells el Tribunal Permanent dels Pobles, encara que aquest sol es va constituir formalment el 1979, després de la mort **del seu inspirador, el senador italià Lelio Basso, un dels líders de la resistència antifeixista a Itàlia i figura clau en la convocatòria i la relatoria dels tribunals Russell**. La sessió deliberant es va realitzar a Bogotà, el 25 d'abril de 1991.

Acabada aquesta sessió, **el Tribunal va ser convertit en una estructura permanent** i, fins ara, s'ha reunit en més de 40 ocasions, jutjant fets esdevinguts a molts països, que impliquen des de situacions de genocidi fins a crims ecològics. Casos com la impunitat a Amèrica Llatina (Bogotà, 1991), la conquesta d'Amèrica i el Dret Internacional (Venècia, 1992), Permanent People's Tribunal on Global Corporation and Human Wrong (Warwick, 2000), **polítiques neoliberals i multinacionals europees a Amèrica Llatina i El Carib (Viena, 2006; Lima 2008)**, "Empreses transnacionals i drets dels pobles a Colòmbia - 2005-2008" (Berna, 2005; Bogotà i Medellín, 2006; Va xocar i Bogotà 2007; Bogotà, 2008).

Fitxa Tècnica del Tribunal Permanent dels Pobles a Madrid:

Jurats del TPP a Madrid

- **Marcos Arruda (Brasil)** economista y coordinador de Políticas Alternativas Para o Cone Sul (PACS).
- **Ana Esther Ceceña (Mèxic)** economista, professora de la Universitat Nacional Autònoma de Mèxic (UNAM).
- **Blanca Chancoso (Equador)** membre de la Confederación de Nacionalidades Indígenas del Ecuador (CONAIE).
- **Judith Chomsky (EUAU)** advocada especialista en Drets Humans.
- **François Houtart (Bèlgica)** sociòleg, Centro Tricontinental (CETRI), Universitat Catòlica de Lovaina.
- **Perfecto Andrés Ibáñez (Estat espanyol)** magistrat.
- **Francesco Martone (Itàlia)** membre de la Fundació Lelio Basso.
- **Gustave Massiah (França)** economista, CRID (Centre de recherche et d'information sur le développement).
- **Roberto Schiattarella (Itàlia)** economista, Università degli Studi di Camerino.
- **Antoni Pigrau Solé (Estat espanyol)** catedràtic de Derecho Internacional Público de la Universitat Rovira i Virgili.
- **Carlos Taibo (Estat espanyol)** professor de Ciència Política de la Universitat Autònoma de Madrid.
- **Alirio Uribe (Colòmbia)** advocat especialista en Drets Humans.

Els casos d'empreses europees presentades davant el TPP a Madrid

Aigües de Barcelona-Suez, BBVA, Telefònica, Nestlé, Pescanova, Unión Fenosa-Gas Natural, Iberdrola, Santander, Endesa-Enel, BP, Shell, Repsol YPF, FCC, Veolia, Pluspetrol, GDF, Perenco, AngloAmerican, BHP Billiton, Glencore, Río Blanco-Majaz, Bayer, Thyssen Krupp, Stora Enso, Holcim, Goldcorp, Continental, Hanes Brands, Canal de Isabel II, Louis Dreyfus, Agrenco, Impregilo, Banif, Warner Lambert, Pfizer, DuPont, MerckSharp&Dohme, Lilly, Novartis, GlaxoSmithKline, Syngenta.

ANNEX: PERSONALITATS ASSISTENTS A LA CIMERA DELS POBLES

Durant la Cimera dels Pobles "Enlazando Alternativas IV" es contarà amb la presència de diferents personalitats procedents d'Amèrica Llatina i El Carib.

Entre moltes, es contarà amb **Nora Morals de Cortiñas**, cofundadora del moviment de Madres de la Plaza de mayo (línea fundadora), que des de 1977 denuncien i lluiten "contra el sorgiment d'una forma nova de violació dels Drets Humans, la desaparició forçada de persones", perpetrades durant la dictadura militar. És professora en la Facultat d'Econòmiques de Buenos Aires (Argentina) i actualment està encapçalant, al costat d'Adolfo Pérez Esquivel (Premio Nobel de la Pau) i Frei Betto (teòleg de l'alliberament), la campanya de denúncia contra la invitació del Govern Espanyol a Porfirio Lobo a la Cimera Oficial de maig.

Per altra banda, la presència de **Mario Palacios** com representant de la Confederació Nacional de Comunitats del Perú Afectades per la Minería (Conacami), servirà per a posar en relleu la importància de les organitzacions indígenes en la defensa de la naturalesa. "La lluita col·lectiva de la humanitat és un pacte per la vida, per la nostra Mare Terra, que ens proveeix d'aliments, aigua i aire per a existir", manifesta en una entrevista concedida al periòdic Diagonal. Des de 1999, treballa a Perú pels drets dels pobles i el respecte a la naturalesa, denunciant els Tractats de Lliure Comerç amb grans potències com EEUU.

En el mateix sentit, **Marcela Duarte**, delegada del Moviment de Víctimes de Crims d'Estat (MOVICE), té com objectius des de la seva organització contribuir a la solució política del conflicte social i armat que pateix Colòmbia, exigir el desmunt de totes les estructures de la guerra, la desmilitarització de la vida civil i animar la recuperació de la memòria col·lectiva.

Una altra de les participants en la Cimera dels Pobles, **Yadira Lizzeth Miner Rodas**, coordinadora del Centre de Drets de la Dona (CDM) de la col·lecció hondurenya d'acció ciutadana (CHAAC), denunciarà, entre altres temes, els interessos comercials de la UE a Centreamèrica. És llicenciada en Ciències Jurídiques i Socials pel centre Universitari Regional del Nord, Hondures i està especialitzada en Gènere, lobby i incidència política.

Pablo Villegas Nava membre del Centre de Documentació i Informació de Bolívia (CEDIB), una organització civil sense ànim de lucre, democràtica, pluralista i no confessional. El seu objectiu serà enfortir la capacitat d'acció política de les organitzacions populars, en la perspectiva d'assolir canvis estructurals a Bolívia. Com? A través de la defensa del dret a la informació i dels recursos naturals, l'educació política per al canvi i la promoció d'una opinió pública crítica.

L'equatoriana **Paulina Monserrat Muñoz Samaniego** forma part activa en la lluita contra la imposició del Tractat de Lliure Comerç. Una dels caps visibles de la campanya "Ecuador Decide", que exigeix la suspensió immediata de les negociacions del TLC entre EEUU i l'Equador i la convocatòria d'una Consulta Popular sobre l'esmentat tractat.

Humberto Cholango va ser president de la Confederación de Pueblos de la Nacionalidad Kichwa del Equador (ECUARUNARI) durant 2003-2006. Ha liderat diversos projectes per a l'enfortiment del paper dels joves, les dones i els indígenes a la societat. "Les meves línies d'acció" diu, "són prioritàriament, treballar per l'eradicació de la pobresa, el racisme, enfortir el moviment indígena i l'equitat de gènere".

En representació de la Red Mexicana de Acción Frente al Libre Comercio (RMALC), estarà present **Marcela Orozco Contreras**. El seu paper serà "difondre en tre les organitzacions socials informació respecte al procés d'integració econòmica de Nord Amèrica, promoure la participació de la societat civil en el debat sobre aquest procés i caminar a través d'accions per tot el continent cap a la integració econòmica llatinoamericana".